

**UCHWAŁA NR XX/225/17
RADY GMINY BRENNA**

z dnia 29 maja 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) Rada Gminy Brenna uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017- 2021, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marcin Janasik

Załącznik do uchwały Nr XX/225/17
Rady Gminy Brenna
z dnia 29 maja 2017 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017- 2021

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Brenna
  - 3.1. Definicja przemocy
  - 3.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego
  - 3.3. Założone procedury „Niebieskie Karty”
  - 3.4. Działalność grup roboczych
4. Analiza SWOT
5. Cele programu
6. Harmonogram działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Brenna na lata 2017-2021
7. Środki finansowe na realizację programu
8. Termin realizacji
9. Przewidywane efekty programu
10. Adresaci programu
11. Monitoring, ewaluacja i ocena programu
12. Podsumowanie

1. WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017–2021 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2011-2016. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy, jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie, z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki realizacji zadań zespołu interdyscyplinarnego w celu skutecznego działania i reagowania na doniesienia o przemoc w rodzinie. Jego formuła jest zgodna z „Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brenna na lata 2014-2020”

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Brenna wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Gminę obowiązek opracowywania i realizowania programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

2. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487);
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r., poz. 1782 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r., poz. 1654);
6. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 546);
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r., poz. 1137 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1749);
9. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r., poz. 224);

10. Uchwała nr XXXI/35/14 z dnia 27 maja 2014r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brenna na lata 2014-2020;
11. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.)

3. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY BRENNA

3.1 Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.¹

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa, że: przez przemoc w rodzinie należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.²

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. Jest intencjonalna. Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. Siły są nierównomierne. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.
3. Narusza prawa i dobra osobiste. Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. Powoduje cierpienie i ból. Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.³

Formy przemocy

- Przemoc fizyczna – każde zachowanie sprawiające ból fizyczny ofierze, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- Przemoc psychiczna – każde zachowanie, które zmniejsza poczucie własnej wartości ofiary, wzbudzanie w ofierze strachu oraz pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.

¹ www.niebieska.linia.pl/edukacja/podstawowe-informacje-o-przemocy/definicje/3987-przemoc-w-rodzinie-definicja

² art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

³ www.niebieska.linia.pl/edukacja/podstawowe-informacje-o-przemocy/definicje/3987-przemoc-w-rodzinie-definicja

- Przemoc seksualna – każde zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań o charakterze seksualnym lub zdeprecjonowanie jej seksualności.
- Przemoc ekonomiczna – każde zachowanie uzależniające ekonomicznie ofiarę od sprawcy.
- Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, np. rodziców wobec dzieci, czy osób dorosłych wobec seniorów.⁴

3.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Od 2011 r. Zarządzeniem Wójta Gminy jest powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie w Gminie Brenna. Na dzień 31.12.2016r. jest 23 członków Zespołu Interdyscyplinarnego, tj. przedstawiciele:

- a) Prokuratura Rejonowa w Cieszynie (1 osoba)
- b) Sąd Rejonowy w Cieszynie, (2 osoby)
- c) Komisariat Policji w Skoczowie (3 osoby)
- d) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skoczowie (1 osoba)
- e) Szkoła Podstawowa nr 1 w Brennej (1 osoba)
- f) Szkoła Podstawowa nr 2 w Brennej (1 osoba)
- g) Gimnazjum w Brennej (1 osoba)
- h) Zespół Szkół Publicznych w Górkach Wielkich (3 osoby)
- i) Praktyka Lekarska w Brennej (1 osoba)
- j) Praktyka Lekarzy Rodzinnych w Górkach Wielkich (1 osoba)
- k) Urząd Gminy w Brennej (1 osoba)
- l) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brennej (1 osoba)
- m) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brennej (6 osób).

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach swoich kompetencji podejmują działania na rzecz pomocy osobom borykającym się z problemem przemocy w rodzinie.

Ponadto członkowie ZI współpracują w celu pomocy osobom borykającym się z problemami przemocy w rodzinie z następującymi instytucjami:

- a) Powiatowy Ośrodek Wsparcia Dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, 43- 400 Cieszyn, ul. Mała Łąka 17 A;
- b) Punkt Interwencji Kryzysowej, 43-400 Cieszyn, ul. Ks. Janusza 3;
- c) Zespół Szkół Specjalnych, 43-430 Skoczów, ul. Mickiewicza 12;
- d) Poradnia Leczenia Uzależnień, 43- 430, ul. Katowicka 21;
- e) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, 43- 400 Cieszyn, ul. Bobrecka 29;
- f) Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”, 43- 400 Cieszyn, ul. Ks. Janusza 3;
- g) ZZOZ w Cieszynie (m. in. poradnia i oddział leczenia psychiatrycznego), 43- 400 Cieszyn, ul. Bielska 4;
- h) Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka, 43- 430 Skoczów, ul. Malinowa 4, Międzywieć;

⁴ www.wonaturzanska.pl/2015/09/07/przemoc-w-rodzinie-definicja-i-rodzaje/

- i) Wojewódzki Ośrodek Leczenia Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Gorzycach.
- j) Zespół Interdyscyplinarny działa poprzez:
- k) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- l) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- m) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- n) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- o) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ilość spotkań Zespołu obrazuje poniższa tabela

Rok	2015	2016
liczba spotkań ZI	4	4
liczba powołanych grup roboczych	18	17
liczba przekazanych przez ZI zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	0	0
przypadki odebrania dziecka z rodziny w zw. z prowadzoną procedurą „NK”	0	0

W ostatnich dwóch latach nie odnotowano przypadków odebrania dziecka z rodziny w związku z prowadzoną procedurą Niebieskiej Karty, jak również nie skierowano wniosków o ściganie o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie.

3.3 Założone procedury „Niebieskiej Karty”

Do Przewodniczącego Zespołu wpływają formularze Niebieskiej Karty

Wpływ formularzy A Niebieskich Kart do Przewodniczącego Zespołu w latach 2015-2016 obrazuje poniższa tabela.

Instytucja wypełniająca kartę	Ilość kart	
	2015	2016
jednostki organizacyjne pomocy (GOPS)	1	4
policja	25	18
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0
oświata	1	0
ochrona zdrowia	0	0
razem	27	22

Jak wskazuje powyższa tabela najczęściej formularze Niebieskich Kart do Przewodniczącego Zespołu jest przekazywane przez Policję, następnie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brennej. Przez ostatnie dwa lata jedna karta została przekazywana przez

przedstawicieli oświaty. Nie wypływają formularze od przedstawicieli Ochrony zdrowia i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Brenna.

Do Zespołu wpływają także formularze Niebieskich Kart dotyczące rodzin, w których jest już założona procedura.

rok/ procedury	2015		2016	
	ilość	%	ilość	%
wszczynające nową procedurę	18	67	17	77
ponowna karta A w prowadzonej procedurze	9	3	5	23
razem	27	100	22	100

Obliczono także procentowo (w stosunku do mieszkańców gminy) ilość osób zagrożonych przemocą w rodzinie.

rok	2015	2016
ilość prowadzonych NK	35	36
ilość osób w rodzinach (ogółem)	114	132
osoby doznające przemocy	81	96
osoby, co do których istnieje podejrzenie że są sprawcami przemocy	33	36
ilość mieszkańców	10.918	10.938
% mieszkańców dotkniętych problemem przemocy w rodzinie	1,04%	1,16%

Z doświadczenia służb zajmujących się przemocą domową oraz sygnałów ze środowiska wynika, że statystyki nie oddają powagi problemu. W szczególności, często ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc. Również przepisy prawa nie do końca ułatwiają właściwe i skuteczne działanie instytucji w walce z tym zjawiskiem.

3.4. Działalność grup roboczych

Grupy robocze systematycznie spotykają się, realizując zadania. Poniższa tabela ukazuje dane liczbowe.

Rok	2015	2016
Liczba sporządzonych „NK” C	21	13
Liczba sporządzonych „NK” D	16	13
Liczba zakończonych procedur „NK”, w tym z powodu:	19	21
zrealizowania indywidualnego planu pomocy	9	12
braku zasadności podejmowania działań	10	9

Ilość osób objętych pomocą w ramach grup roboczych

		2015	2016
kobiety	ogółem	30	41
	niepełnosprawne	3	2
	starsze	1	1
mężczyźni	ogółem	5	37

	niepełnosprawni	0	2
	starsi	2	2
dzieci	ogółem	37	54
	niepełnosprawne	2	3

Z przedstawionej tabeli wynika, że najwięcej osób, do których należy kierować działania są dzieci, a następnie kobiety. Niezależnie czy sprawcą przemocy w rodzinie jest dorosły (mężczyzna, czy kobieta) dzieci odczuwają skutki problemu przemocy.

Gmina Brenna ma możliwość kierowania osób, co do których istnieje, podejrzenie, że są ofiarami przemocy do Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Ilość osób, które skorzystały z pomocy Powiatowego Ośrodka Wsparcia obrazuje poniższa tabela.

Rok	2015	2016
Kobiety	0	1
Mężczyźni	0	0
Dzieci	0	2
Razem:	0	3

W 2015 i 2016 roku żadna osoba nie uczestniczyła w programach korekcyjno-edukacyjnych.

4 ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza problemu przemocy w rodzinie, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.	Brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego.
Wnikliwa znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami.	Niedostateczna liczba specjalistów pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz rodziną.
Umiejętność pracy indywidualnej i zespołowej kadry.	Brak wypracowanych systemów wspomaganie działań profilaktycznych.
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brenna na lata 2014-2020 uwzględniająca problem przemocy w rodzinie.	Niedogodna lokalizacja instytucji pomocowych, SR i PCPR.

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Gminie Brenna.	Brak specjalistów dostępnych na terenie gminy przy jednoczesnej niechęci samych zainteresowanych do poszukiwania wsparcia w miejscu zamieszkania.
Zindywidualizowane podejście do osób.	Zbyt duża ilość rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej przypadająca na jednego pracownika socjalnego.
Upowszechnianie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.	Niewystarczające środki finansowe na uzupełnienie infrastruktury socjalnej o nowe miejsca pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.
Prawidłowa komunikacja pomiędzy instytucjami	Niedostateczna ilość środków finansowych na pomoc społeczną dla klientów GOPS, w tym na pomoc i wsparcie dziecka i rodziny.
Umiejętność pracy indywidualnej i zespołowej kadry.	Niska aktywność i mała liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze wspierania rodziny i pomocy społecznej oraz zbyt mało instytucji samopomocowych.
Wspieranie przez samorząd gminy organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny.	Brak budownictwa socjalnego.
Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych (światlice).	Brak ustanowionych rodzin wspierających.
Dobrze zdiagnozowane niektóre obszary problemowe.	Niski prestiż instytucji pomocy społecznej.
Funkcjonowanie na terenie powiatu Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie.	Niewystarczająca oferta asystentury rodzinnej.
Zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego.	Długi okres oczekiwania na postanowienia Sądu Rodzinnego.
Dobrze rozwinięty system pomocy materialnej, niematerialnej dla rodzin, w tym dożywiania dzieci w szkołach.	Brak informacji zwrotnych o podjętych przez Sąd Rodzinny decyzjach w sprawie prowadzonych postępowań.
.	Ograniczona możliwość wpływu na rodziny biologiczne, którym odebrano dzieci.
	Brak możliwości odizolowania osoby agresywnej od pozostałych członków.
	Ograniczone możliwości nabywania nowych mieszkań przez rodziny, wysoki koszt mieszkań i czynszów.

	Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej.
	Długi okres rozstrzygania spraw w sądach.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową.	Wzrost patologii społecznych.
Zmiany w polityce prorodzinnej, polityka prospołeczna państwa.	Bezradność i bierność w rozwiązywaniu własnych problemów.
Wprowadzenie procedury „Niebieskiej Kary” .	Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskania wsparcia.
Rozwój systemu informacji z zakresu profilaktyki i wsparcia rodzin.	Problemy alkoholowe członków rodzin.
Prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych.	Stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej.
Liczne akcje edukacyjno-informacyjne, kampanie medialne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej.	Ukrywanie przez rodzinę występowania katów przemocy, niechęć do współpracy.
Budowanie lokalnych systemów wsparcia dla dzieci opuszczających różne formy pieczy zastępczej.	Niewystarczająca oferta wspólnych szkoleń dla pracowników socjalnych, policjantów, kuratorów sądowych i in.
Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa.	Częste zmiany uregulowań prawnych dotyczących pomocy rodzinie.
Oferta szkoleniowa dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie wspierających rodziny problemowe.	Agresywne nagłaśnianie niektórych problemów społecznych.
Podnoszenie kwalifikacji członków rodzin poprzez udział w projektach unijnych.	Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.
Możliwość zatrudnienia klientów pomocy społecznej w ramach prac interwencyjnych i społecznie użytecznych.	Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.
Realizacja zadań Gminnej Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.	Problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie agresora.
Wzrastające znaczenie organizacji pozarządowych w pracy na rzecz pomocy	Niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom

dzieciom i młodzieży.	pokrzywdzonym.
Wzrost świadomości społecznej o zagrożeniach.	Pauperyzacja społeczeństwa.
	Wzrost biurokracji, w tym rozbudowana sprawozdawczość.
	Rosnąca ilość osób utrzymująca się wyłącznie ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz pomocy społecznej, a od 01.04.2016 świadczenia wychowawczego 500+.
	Marginalizacja i wykluczenie społeczne osób i rodzin.
	Niski poziom wykształcenia w rodzinach.
	Wzrost liczby związków partnerskich (konkubinaty).
	Rozpad więzi społecznych i osłabiona kontrola społeczna.
	Brak gwarancji bezpieczeństwa dla osób doświadczających przemocy.
	Brak specjalistów dostępnych na terenie gminy przy jednoczesnej niechęci samych zainteresowanych do poszukiwania wsparcia w miejscu zamieszkania.
	Niska świadomość społeczna.
	Brak współdziałania ze strony osoby doznającej przemocy.
	Małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
	Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej.
	Brak specjalistów do pracy z rodziną.
	Zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości.

5 CELE PROGRAMU

Głównym celem tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zwieszenia efektywności postępowania na rzecz ochrony ofiar przemocy poprzez stworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Główny cel programu będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej.
2. Zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększanie dostępności pomocy.
3. Zwiększanie skuteczności działań interwencyjnych.
4. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Strategiczne metody działania:

- 1) Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie.
- 2) Ochrona ofiar przemocy w rodzinie poprzez wsparcie: prawne, socjalne i psychologiczne.
- 3) Budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
- 4) Zamieszczenie na tablicach informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy.
- 5) Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przemocy w rodzinie.
- 6) Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie.

6 HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY BRENNA

Cele szczegółowe	Zadania	Realizacja	Realizator	Wskaźniki	
1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej	1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Brenna	Rejestrowanie przypadków przemocy domowej	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	- ilość wypełnionych „Niebieskich Kart” i liczba rodzin objętych tą procedurą - ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego - ilość konsultacji, opisów wykonanych przez członków zespołu	
		Sporządzanie rocznego raportu na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną dokumentację	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego		
		Wypracowanie wspólnej metodologii zbierania danych nt. zjawiska przemocy w rodzinie	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2. Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowania do różnych grup społecznych		Realizacja programów edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie		Wszyscy realizatorzy programu
			Udział w kampaniach społecznych, lokalnych działaniach promujących rodzinie, profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		Wszyscy realizatorzy programu
			Rozpowszechnianie broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy, przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym		Wszyscy realizatorzy programu
			Umieszczenie informacji o lokalnym systemie wsparcia osób dotkniętych przemocą na tablicy ogłoszeń GOPS Brenna, stronie internetowej UG Brenna, w gazecie lokalnej „Więści z nad Brennicy” itp.		Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego

		Realizacja programów edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie	Wszyscy realizatorzy programu		
		Popularyzacja i zwiększanie dostępności do poradnictwa indywidualnego i zbiorowego	Wszyscy realizatorzy programu		
		Rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno - edukacyjnych	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego		
	3. Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanых wśród dzieci i młodzieży	Realizacja zajęć psycho-edukacyjnych uczących umiejętności społecznych z uwzględnieniem istniejących strategii	GKRPA		- liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania wolnego czasu
		Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy	GKRPA		
		Organizowanie alternatywnych aktywnych form spędzania czasu wolnego (działalność świetlic, kółek zainteresowań)	GKRPA		
2. Zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększanie dostępności pomocy	1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy, pozostającym w rodzinie	Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze	- liczba prowadzonych procedur „Niebieskich Kart” - liczba protokołów spotkań grup roboczych, - liczba protokołów z spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego - liczba sporządzonych kart C - liczba sporządzonych kart D - liczba podjętych interwencji kryzysowych wobec ofiar przemocy (doroślých i dzieci)	
		Wypracowanie procedur interwencji wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze		

		Kierowanie ofiar do specjalistów zajmujących się sprawami przemocowymi, w tym do Punku Konsultacyjnego w Górkach Małych	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze	- liczba osób dorosłych i dzieci objętych poradnictwem psychologicznym, prawnym, socjalnym - liczba wniosków do GKRPA w Brennej - liczba wniosków do Sądu Rodzinnego w sprawach dzieci krzywdzonych, ofiar przemocy
		Kierowanie ofiar przemocy do specjalistycznych całodobowych ośrodków wsparcia, współdziałanie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	- liczba osób, które skorzystały z możliwości pobytu w Powiatowym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - liczba osób, które uczestniczyły w programach edukacyjno-korekcyjnych - ilość zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - ilość notatek służbowych sporządzonych przez członków grupy roboczej/ Zespołu Interdyscyplinarnego do prowadzonych postępowań
		Monitorowanie rodzin, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy, zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze	- liczba osób, które skorzystały z porad w Punkcie Konsultacyjnym w Górkach Małych
		Analiza założonych procedur „Niebieskich Kart” pod kątem składania do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze	
		występowanie z zawiadomieniami do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze	
		Zwiększenie liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym, prawnym, socjalnym i popularyzacja tych form pomocy	GKRPA, GOPS	

		Sporządzanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację dziecka	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy robocze	
3. Zwiększanie skuteczności działań interwencyjnych	1. Działania interwencyjne	Izolowanie sprawców od ofiar zgodnie z obowiązującymi przepisami	Policja	- liczba oddziaływań interwencyjnych wobec sprawców: liczba osób wobec których zastosowano zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzono, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, zatrzymanie w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych, Odwiezienie do Izby Wytrzeźwień, orzeczenie eksmisji
		Wprowadzenie do stosowanej już procedury „Niebieskie Karty” obowiązku odbywania rozmów prewencyjnych ze sprawcami przemocy o konsekwencjach prawnych ich czynów i informowanie o możliwości korzystania przez nich z pomocy psychologicznej	Zespół Interdyscyplinarny/ Grupy robocze	- liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych procedurą „Niebieskie Karty” - liczba sprawców zobowiązanych wyrokiem sądu do uczestniczenia w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych - ilość osób skazanych z art. 207
4. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy	1. Wspieranie osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i zwiększanie ich profesjonalizmu ich działań	Systematyczny udział w specjalistycznych szkoleniach przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego	Wszyscy realizatorzy programu	- liczba osób objętych szkoleniami
		Organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GKRPA	- ilość zorganizowanych szkoleń dla całego Zespołu Interdyscyplinarnego
		Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami, uczestniczenie w konferencjach, naradach i seminariach.	Wszyscy realizatorzy programu	- ilość osób biorących udział w konferencjach, seminariach,

		Powoływanie spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególności trudnych sytuacjach	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego	- ilość spraw rozpatrzonych przez Zespół Interdyscyplinarny
--	--	--	---	---

7 ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Realizacja działań ujętych w celach szczegółowych programu, w znacznej części będzie uzależniona od wielkości środków finansowych zaplanowanych w corocznym budżecie Gminy. Zadania programu zlecone organizacjom pozarządowym będą uwarunkowane wielkością środków finansowych przewidzianych rokrocznie w budżecie Gminy i samorządu województwa oraz własną kondycją finansową tych organizacji.

Przedsięwzięcia związane z problematyką przemocy mogą uzyskać dofinansowanie ze środków własnych gminy, tj. z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Brenna.

Realizacja części zadań nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych, gdyż są to działania o charakterze wolontarystycznym, bądź wynikają z zadań statutowych uczestników programu, ewentualnie stanowią wkład własny indywidualnych osób.

8 TERMIN REALIZACJI

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2021 r.

Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne są instytucje i organizacje wchodzące w skład Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy, w tym głównie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, którego skład określa Zarządzenie Wójta Gminy Brenna.

9 PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja Programu w latach 2017-2021 przyczyni się do:

- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszur, a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu,
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie.

10 ADRESACI PROGRAMU

- Mieszkańcy Gminy Brenna,
- Osoby doświadczające przemocy w rodzinie: współmałżonkowie, dzieci i młodzież, grupy zależne (osoby starsze i niepełnosprawne),
- Sprawcy przemocy w rodzinie,
- Członkowie rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie,
- Osoby, instytucje, podmioty zajmujące się udzieleniem wsparcia społecznego,
- Świadkowie przemocy w rodzinie.

11 MONITORING, EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego składa roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie do 20 lutego następnego roku. Sprawozdanie będzie przedkładane na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

12 PODSUMOWANIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

Intencją tego programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Skala rozmiaru przemocy w rodzinie jest bardzo trudna do ustalenia, ze względu na drażliwość problemu i towarzyszące temu zjawisko tabu. Potwierdza się fakt, że osoby pokrzywdzone potrzebują indywidualnego, długotrwałego kontaktu. Istotne dla nich jest uzyskanie wsparcia – w tym środowiskowego w całym procesie wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej. Niezwykle istotne jest także objęcie profesjonalną pomocą świadków przemocy w rodzinie, którymi głównie są dzieci. Praca z osobami doznającymi przemocy, nawet dla profesjonalnej kadry jest bardzo trudna i wyczerpująca psychicznie. Osoby pracujące z tak trudnymi problemami powinny także być objęte systematycznymi szkoleniami i pomocą psychologiczną. Ważnym elementem w procesie pomagania osobom pokrzywdzonym w wyniku przemocy domowej jest także współpraca z innymi służbami i instytucjami - sojusznikami osób pokrzywdzonych.